

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Datum 1 december 2009
Ons kenmerk BS/DB DMO2009020000
Onderwerp Toezeggingen algemeen overleg over het project *joint* logistiek ondersteuningsschip (JSS)

Inleiding

Tijdens het algemeen overleg van 26 november jl. over het project *joint* logistiek ondersteuningsschip (*Joint logistic Support Ship*, JSS) heb ik toegezegd de Kamer nader te informeren over de exploitatiekosten van het JSS in relatie tot de mogelijkheden van uitbesteden. Tevens heb ik toegezegd de Kamer te informeren over de financieringsreeks van het JSS over de komende jaren.

Exploitatiekosten

Defensie heeft het onderhoud voor alle wapensystemen, waaronder de schepen van het Commando zeestrijdkrachten, langs dezelfde hoofdlijnen opgezet. Het onderhoud is verdeeld in drie niveaus. Dit is ten eerste het zogenaamde *Organic Level Maintenance* (OLM) waarbij het voor de schepen gaat om de noodzakelijke preventieve en reparatie-onderhoudstaken die worden uitgevoerd door het scheepspersoneel. Het tweede niveau betreft het *Intermediate Level Maintenance* (ILM), het tussentijdse grotere onderhoud in een periode waarin het schip operationeel gereed is, waarbij in hoofdzaak specialisten van het Marinebedrijf de bemanning ondersteunen maar indien noodzakelijk ook de industrie. Dit onderhoud heeft niet alleen plaats in Den Helder, maar ook in het buitenland indien tijdens oefeningen of tijdens inzet reparaties nodig zijn.

Tenslotte is er nog het *Depot Level Maintenance* (DLM). Dit betreft onderhoudstaken die worden uitgevoerd in een vooraf geplande grote onderhoudsperiode waarbij het schip niet voor operationele inzet beschikbaar is. Voor het JSS is een vierjaarlijkse grote DLM-onderhoudsperiode voorzien.

Defensie

Het DLM van het JSS bestaat daarbij voor een groot deel uit werkzaamheden die alleen kunnen worden uitgevoerd in een droogdok. Defensie heeft geen droogdok dat groot genoeg is voor het JSS. Daarom zullen hoe dan ook alle werkzaamheden worden uitbesteed waarvoor een dok nodig is, zoals de conservering van het onderwaterschip en het onderhoud aan de voorraadtanks, de voortstuwing en roerinstallatie. Dit is nu ook al het geval bij de huidige bevoorradingsschepen Hr.Ms. Amsterdam en Hr.Ms. Zuiderkruis en de *Landing Platform Dock's* (LPD's) Hr.Ms. Rotterdam en Hr.Ms. Johan de Witt.

Bij enkele andere systemen waarvoor geen dok nodig is zoals de platformautomatisering, de liften, de geïntegreerde brug en de dieselgeneratoren is eveneens voorzien dat het onderhoud bij de industrie wordt belegd omdat dit voor deze systemen het meest doelmatig is. Daarentegen zal het Marinebedrijf vooralsnog zelf het onderhoud uitvoeren aan specifiek militaire sensor- en wapensystemen zoals de *Goalkeeper* en de sensoren in de geïntegreerde mast.

Bij de formulering van de specificaties en bij het ontwerp van het JSS is veel aandacht besteed aan een zo doelmatig mogelijke instandhouding en daarmee zo laag mogelijke personeels-, brandstof- en onderhoudskosten. Bij het onderhoud wordt in overeenstemming met het 'Sourcingbeleid Defensie' steeds een weloverwogen keuze gemaakt tussen inbesteden, uitbesteden of samenwerken met de industrie of met andere landen. Het Jaarverslag over 2008 (Kamerstuk 31 924 X nr. 1) en de Memorie van Toelichting op de defensiebegroting 2010 (Kamerstuk 32 123 X nr. 2) bevatten nadere informatie over het sourcingbeleid. Defensie zal de keuzes die ten aanzien van het JSS-onderhoud worden gemaakt gedurende de levensduur van het schip regelmatig herijken. Overigens wordt zoals nu voorzien het deel van de ILM- en DLM-werkzaamheden van het JSS dat wordt uitbesteed, niet als één geheel op de markt gezet maar per afzonderlijke installatie of deelsysteem.

De materiële exploitatiekosten van het JSS bedragen ongeveer € 6,2 miljoen per jaar (prijspeil 2009, inclusief BTW). Ongeveer de helft hiervan wordt geraamd voor zaken als brandstof en herbevoorradingartikelen. De andere helft is geraamd voor het onderhoud. Gerekend over een periode van vier jaar zal bij het JSS naar schatting gemiddeld ruim € 1 miljoen per jaar (prijspeil 2009, inclusief BTW) gemoeid zijn met uitbesteding van onderhoudswerkzaamheden aan de industrie.

 Defensie

Financieringsreeks

Voor het project JSS is de volgende financieringsreeks voorzien:

	t/m 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totaal
Huidige planreeks	10,0	35,9	86,6	81,0	75,0	70,4	4,6	363,5
Eerdere planreeks*	34,4	40,0	40,9	58,0	48,0	43,0	0	264,3
Vershil	-24,4	-4,1	45,7	23,0	27,0	27,4	4,6	99,2

Bedragen in € miljoen

* Stand 2008 voor aanvang onderhandelingen met DSNS

Zoals bekend was het budget van het project JSS in 2006 vastgesteld op € 265 miljoen. Het nu benodigde projectbudget van € 363,5 miljoen leidt tot en met 2010 tot lagere uitgaven dan aanvankelijk was voorzien, en pas vanaf 2011 tot hogere uitgaven. De verhoging van het JSS-budget gaat gepaard met verschuivingen of de herfasering van andere projecten. Elk jaar wordt het totaal aan projecten opnieuw gepland als gevolg van herijkingen van de behoeften en van ontwikkelingen in de markt, bij leveranciers of in het budget.

De defensiebegroting 2010 bevat zoals gebruikelijk een overzicht van de materieelprojecten in planning. Van dergelijke projecten wordt alleen een financiële bandbreedte weergegeven. In het geval van het project JSS is die weergegeven als groter dan € 250 miljoen. Hierbij is, uitgaande van het onderhandelingsresultaat van juli 2009, in de investeringsreeksen rekening gehouden met de mogelijke verhoging van het projectbudget en de hogere uitgaven vanaf 2011.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

drs. J.G. de Vries